

NOTAT

Til: Landsstyret
Fra: August Ringvold
Dato: 20.01.2021

Sak: SAK-01181-R4Y9

Bruk av benkeforslag ved valg på landsmøtet i medhold av NJs vedtekter

1. Innledning

Det har meldt seg spørsmål om hvordan vedtektene § 21 skal forstås med hensyn til benkeforslag som fremmes ved valg under landsmøtet. Bestemmelsen oppfattes som uklar, og er heller ikke praktisert på en konsistent måte. Landsstyret er derfor invitert til å gjøre en vurdering og tolkning av bestemmelsen, slik at det for gjennomføringen av landsmøtet er tydelig hvordan benkeforslag skal håndteres, både overfor delegatene og ordstyrerne.

2. Arbeidsform og ansvar for valgkomiteen

Det er valgkomiteen som innstiller til valg av landsstyre med vararepresentanter, og kontrollkomité med én vararepresentant.

Fristen på forslag til kandidater er innen én måned før landsmøtet, og det «skal opplyses om de foreslåtte kandidater har sagt seg villig til å motta valg».

Senest to uker før landsmøtet skal valgkomiteen offentliggjøre en liste over foreslåtte kandidater. Det gir delegatene som skal delta på landsmøtet en fullstendig liste over alle kandidadaten som er foreslått. Delegatene får på den måten rimelig tid til å kunne gjøre sine undersøkelser og vurderinger før valget gjennomføres.

Blant de foreslåtte kandidatene skal valgkomiteen presentere sin innstilling på nytt landsstyre og varaplasser senest dagen før valget.

3. Benkeforslag

Den vanlige forståelsen av benkeforslag er at det kan stilles forslag til saker eller valg under behandlingen av saken eller valget. Et benkeforslag går i alminnelighet ut på endringer eller tillegg til de forslag som er stilt på forhånd. Det er et «regulert avvik» fra vanlige prosedyreregler om at forslag skal være fremmet på forhånd. Vanlige prosedyreregler sikrer en forsvarlig og demokratisk prosess, som det kan hevdes ikke

gjelder for benkeforslag i samme utstrekning. Og det selv om landsmøtet står fritt til å stemme slike forlag ned.

I NJs vedtekter § 21, 6 ledd slås følgende fast:

«Benkeforslag er tillatt, men kan bare gjelde kandidater som har sagt seg villige til å motta valg.».

Og det er tolkningen av denne bestemmelsen som har reist tvil om hvorvidt den skal leses løsrevet fra de ovennevnte prosedyreglene, eller om den supplerer disse. Og da først og fremst om også disse kandidatene må være tilmeldt valgkomiteen én måned før landsmøtet for å kunne bli valgt.

For så vidt gjelder valg må det være klart nok at den språklige forståelsen av hva et benkeforslag går ut på, ikke harmonerer med et samtidig krav om at disse skal være tilmeldt valgkomiteen på forhånd, med de frister som gjelder.

På den annen side kan det hevdes at et benkeforslag også favner om de situasjoner hvor «salen» fremmer andre kandidater enn det som er valgkomiteens innstilling. Men da på den måten at benkeforslaget er begrenset til bare å gjelde kandidater som er foreslått innen én måned før landsmøtet.

Problemet med en slik forståelse er at § 21, 6 ledd ikke får en selvstendig betydning. Det kan ikke være tvil om at landsmøtet under alle omstendigheter står fritt til å velge blant alle på forhånd foreslåtte kandidater, uten hensyn til valgkomiteens innstilling. Det er valgets egenart. Og strengt tatt ville det da ikke vært nødvendig med en særlig presisering av at «benkeforslag er tillatt».

4. Oppsummering og forslag til vedtak

Det er landstyret som må gjøre de endelige vurderinger med hensyn til hvordan § 21 skal tolkes og bli praktisert på landsmøtet. Det kan hevdes å være rom for tvil, selv om bestemmelsens systematikk og ordlyd peker i retning av at benkeforslag kan fremmes under møtet. Og da uten å følge prosyrereglene som generelt gjelder for å fremme kandidater som valgkomiteen i sitt arbeid må forholde seg til.

Forslag til vedtak:

Det er i medhold av vedtektene § 21, 6 ledd adgang til under landsmøtet å fremme forslag på kandidater som på forhånd ikke er gjort kjent, såfremt disse har sagt seg villig til å motta valg.